

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ І ВПРАВИ до модуля 1. «Телебачення як засіб масової комунікації»

Тема 1. Телебачення у системі ЗМІ

Лабораторне заняття № 1

Попередньо виконайте такі завдання: 1. З'ясуйте у чому полягають головні функції телебачення, зокрема соціальної сфери, а саме: - інформаційна функція; - культурна функція; - просвітницька функція; - інтеграційна функція; - соціально-педагогічна функція; - управлінська функція; - організаторська функція; - освітня функція; - рекреативна функція.

Зробіть короткі нотатки. 2. Проаналізуйте зміст телепрограм різних запорізьких каналів на предмет тенденцій, що переважають у сьогоденному телемовленні, програмній сітці?

Письмово зафіксуйте факти, що підтверджують Вашу думку. Спробуйте пояснити: чому саме така ситуація, у чому криється причина такої концепції телевізійного каналу?

На занятті: 1. У телевізійній студії (спеціалізованому класі навчальної лабораторії телевізійної журналістики) продемонструйте уривки матеріалів, що підтверджують Вашу думку. 2. Поміркуйте над питанням: Яку б із функцій Ви додали до запропонованих? При цьому чітко сформулюйте відповідь й запишіть у зошит.

Лабораторне заняття № 2

Попередньо виконайте такі завдання: 1. Опрацюйте статтю Ю. Райхеля «Телевидение: такие разные судьбы изобретателей» у всеукраїнській газеті «День», від 16 листопада 2011р. (№ 208. – С. 4). Основне (на Вашу думку) – занотуйте. 2. Знайдіть інформацію у мережі Інтернет щодо зв'язку кінематографа (розробки братів Лью'єрів) та телебачення. Визначте спільні й відмінні риси цих двох видів мистецтв. 3. Письмово підготуйте короткий конспект до кожного питання плану заняття за списком рекомендованої літератури. На занятті: 1. Перегляньте у навчальному класі попередньо підготовлений викладачем відеоматеріал про пристрій «Диск Ніпкова» та архівне відео із соціальної мережі та визначте письмово: – роль Б. Розінга у створенні електронного ТБ та значення електронно-променевої трубки у передачі нерухомого зображення; – яке місце займає постать В. Зворикіна в історії телебачення, що вигадав радянський вчений для передачі зображення на відстань. 113 GЗверніть увагу: попередньо ознайомитися із матеріалами можна за посиланнями: «Как появилось телевидение. Нипков, Бэрд, Зворыкин и развитие телевидения» – <http://www.youtube.com/watch?v=raMwXkXXjs>; «Диск Ніпкова» – https://www.youtube.com/watch?v=ct_OZIEtWvo; «Зворыкин Владимир Кузьмич. Тайны голубого экрана» – <http://www.youtube.com/watch?v=1QwBvgfzYpg>; «Из истории великих научных открытий Нипков, Бэрд, Зворыкин» – <http://www.youtube.com/watch?v=q8kakMp9awc> або інші (<https://ru.wikipedia.org/wiki>).

Лабораторне заняття № 3

Попередньо виконайте такі завдання: 1. Щодо питання «Хроніка українського телебачення: головні етапи ...» перегляньте та частково розкадруйте (відповідно вивченому матеріалу на «Студійному практикумі»: різновид телевізійних планів та характерних ознак кадрів) будь-який матеріал за вибором із мережі. 2. Письмово підготуйте короткий конспект до кожного питання плану заняття за списком рекомендованої літератури. На занятті: 1. Ознайомтеся із наданою інформацією на офіційному сайті Національної ради з питань телебачення й радіомовлення України (з інших інтернет-ресурсів) щодо державних та комерційних ТК, а також становлення й сучасного стану муніципального, кабельного ТБ. Зробіть нотатки. 2. Підготуйте тлумачення понять «муніципальне ТБ», «кабельне (дротове) ТБ», «громадське ТБ», «суспільне мовлення» із різних джерел (у тому числі й законів, законодавчих указів, актів, положень тощо). 3. Візьміть участь в обговоренні питання «Суспільне мовлення в Україні: шляхи впровадження і перспективи».

Лабораторне заняття № 4

Попередньо виконайте такі завдання: 1. Вивчіть запропоновану періодизацію генезису українського ТБ. Зокрема київського професора В.В. Гоян, яка презентована у монографії (2012р.): Перший етап (1939 – 1951рр.): технічні експерименти у сфері практичного інформаційного телемовлення: перша телетрансляція з Києва... Другий етап (1951 – 1972рр.) – закладання основ інформаційного телемовлення в Україні (перший в Україні Київський телецентр і перша телетрансляція у прямому ефірі; організація республіканського та обласного регіонального телемовлення в Україні; Держтелерадіо УРСР та загальнореспубліканський ТК УТ; створення Головної редакції інформації Держтелерадіо УРСР та редакцій інформації в обласних телекомітетах; вихід перших інформаційних телепрограм в столиці

та регіонах і остаточне формування загальнодержавної інформаційної телемережі). Третій етап (1972–1991рр.). Розвиток функціональних особливостей та становлення типологічних основ українських інформаційних телепрограм: двоканальне телемовлення в Україні; перетворення УТ із 114 загальнодержавної у національну телесистему; внутрішні і технічні реорганізації в системі інформаційного телемовлення України, трансляції інформаційних телепрограм у кольорі і в прямому ефірі; перехід від дикторського до авторського ведення інформаційних програм). Формування сегменту інформаційно-розважальних програм на ТБ. Четвертий етап (1991–1996рр.). Становлення типологічної взаємозалежності програм інформаційного телемовлення триканальне телемовлення в Україні; створення Державної телерадіомовної компанії України; формування системи недержавних телестанцій; створення телевізійної законодавчої бази в Україні та структурні та творчі реорганізації в системі інформаційного телемовлення; організація творчо-виробничого об'єднання «УТН»; створення Держтелерадіо України та Національної телекомпанії України; перші інформаційно-аналітичні програми; становлення інформаційних телепроектів в ефірі недержавних телекомпаній як нове бачення ролі інформації в суспільстві.

2. Письмово підготуйте короткий конспект до кожного питання плану заняття за списком рекомендованої літератури.

3. Укладіть бібліографічний список друкованих та електронних джерел початку ХХІ ст., у яких є інформація про ТБ України щодо історії й становлення ТБ у цілому. Оформіть його відповідно вимогам.

4. Перегляньте вдома такі відеоматеріали: «Телевизори начала 60-х» – <http://www.youtube.com/watch?v=vwlvZ-B23ss>; «Телевизор «Радуга», цветное ТВ в СССР и телерепортажи» – http://www.youtube.com/watch?v=_5A-XP9eydl; «Телевизор КВН-49 с линзой, ПТС и Центральное ТВ СССР» – <http://www.youtube.com/watch?v=oCxl4y6qSNo>.

На занятті: 1. Візьміть участь в обговоренні питання «Сьогодення українського ТБпростору».

2. Підготуйте кросворд (проявіть оригінальність й нестандартність!) на тему «Телебачення» (загальних позицій має бути 15-20). Презентуйте його одногрупникам під час заняття. Тема 2. Специфіка аудіовізуальної інформації

Лабораторне заняття № 5

Попередньо виконайте такі завдання: 1. Письмово підготуйте короткий конспект до кожного питання плану заняття за списком рекомендованої літератури. 2. Ознайомтеся із архівним відео за такими посиланнями: «Интервью: Татьяна Веденеева об истории отечественного телевидения» – <http://www.m24.ru/videos/6170>; «Развитие телевидения в конце 70-х» – <http://ytube.com.ua/watch/UchSfL-dKOU/razvitie-televideniya-v-konce-70-kh.html>; «1 канал... 80 лет отечественному телевидению» – <http://www.youtube.com/watch?v=hQejGaVRYe8>; «История российского телевидения 1930-1969» – <http://showday.tv/1350-istoriya-rossiyskogotelevideniya-2011.html> інші. 115

На занятті: 1. Поміркуйте над періодами стрімкого розвитку телемовлення та наповнення контенту різножанровою аудіовізуальною інформацією. Що цьому сприяло? 2. Перегляньте по одному випуску новин (не підсумкового, вечірнього!) вітчизняних телеканалів різної форми власності (наприклад «Першого Національного» та «1+1») і охарактеризуйте специфіку подання (спосіб висвітлення, верстку матеріалу, роботу ведучих, дизайн та кольористику ефірної студії, аудіовізуальної інформації на провідних вітчизняних ТК різної форми власності. 3. Складіть таблицю про перші телепрограми у Радянському Союзі за схемою: № Назва програми Дата початку/завершенн я мовлення Ведучі Тематика Заставка 4. Візьміть участь в обговоренні питань щодо першої інформаційної програми в УРСР, першого нарису вітчизняного виробництва, першої дитячої програми та перших мультиплікаційних чи анімаційних матеріалів для дітей. 5. Перегляньте матеріал за посиланнями: «Детская передача «Будильник» на ЦТ СССР (1965) – <http://ytube.com.ua/watch/iX3sMGd7-Zc/detskaya-peredacha-budilnik-na-ct-sssr.html>; «Детские киножурналы «Ералаш» и «Хочу всё знать» (1975) – http://ytube.com.ua/watch/oPYg_aexLio/detskiekinozhurnaly-eralash-i-khochu-vsjo-znat.html та висловіть думку щодо відеофрагментів, які найбільш вразили чи запам'яталися.

Лабораторне заняття № 6

Попередньо виконайте такі завдання: 1. Ознайомтеся з державним реєстром телерадіоорганізацій України. Визначте, скільки телекомпаній знаходяться у державній та комерційній формах власності. 2. Письмово підготуйте короткий конспект до кожного питання плану заняття за списком рекомендованої літератури. Особливу увагу приділіть роботі М. Гриценка «Регіональні та місцеві телекомпанії України

на сучасному етапі» – <http://journalib.univ.kiev.ua/>. Зважте на те, що низка питань цього заняття виноситься на самостійне опрацювання й потребує часу, попереднього (за тиждень-два) ознайомлення.

На занятті: 1. Перегляньте відеофрагменти «Громадського ТВ» (із офіційного сайту ТК – <http://www.hromadske.tv/> чи мережі YouTube) та визначте наступне: Який формат цього інтернет-ТВ? Які враження у Вас від телемарафону із гостями, новинних блоків, прямих включень чи репортажів із місця подій? Аргументуйте свою відповідь прикладами. 2. Проаналізуйте письмово як телебачення взаємодіє із Інтернет. Наведіть приклади із власних спостережень. 116 3. Опрацюйте публікацію В. Склярєнко «Телебачення незалежної України: історія та сучасність» // Український історичний журнал. – 2008. – № 5. – С. 179-186. 4. Ознайомтеся із текстом угоди «Женева-2006» (на офіційному сайті Національної ради з питань телебачення та радіомовлення України). Подумайте над питанням впровадження цифрового мовлення в Україні. Які із запорізьких ТК здійснюють мовлення в цифровому форматі? 5. Знайдіть в мережі Інтернет і проаналізуйте останню версію «карти покриття» цифрового мовлення в Україні. 6. Напишіть короткий твір-роздум на тему: «ТВ- чи інтернет-мовлення: що популярніше у XXI ст.?».

Лабораторне заняття № 7

Попередньо виконайте такі завдання: 1. Письмово підготуйте короткий конспект до кожного питання плану заняття за списком рекомендованої літератури. Особливу увагу зверніть на роботу В. Гоян «Інформаційна телевізійна програма: типологічна характеристика, параметри діяльності журналіста» – <http://referatu.net.ua/referats/7569/165534>. 2. Перегляньте доступні у мережі Інтернет архівні ТВ-матеріали: «Довоенное телевидение 30-х СССР» – <http://www.youtube.com/watch?v=aNYLfcldSxg> або <http://ytube.com.ua/watch/aNYLfcldSxg/dovoennoe-televidenie30-kh-sssr.html>; «1931 Первая передача российского телевидения» – <http://www.youtube.com/watch?v=vaQCfKed6aw> або <http://ytube.com.ua/watch/vaQCfKed6aw/1931-pervaya-peredacha-rossijskogo-televideniya.html> та поміркуйте над особливостями подання аудіовізуальної інформації того часу та сьогодні на провідних ТК різної форми власності. 3. Зверніть увагу, що підтема «Аналітично-публіцистичне телевізійне мовлення» виноситься на самостійне опрацювання. Для його успішного засвоєння – перегляньте та складіть список таких програм на українських ТК (при цьому зафіксуйте назву програми, її хронометраж, ТК, час виходу в ефір, наявність ведучого, стиль програми тощо).

На занятті: 1. Поміркуйте над процесом контролю владних структур вітчизняних ТК у першій половині 2000-х рр. Наведіть приклади тиску на ЗМІ з опублікованих матеріалів на інтернет-сторінках <http://www.telekritika.ua/>, <http://www.pravda.com.ua/>, <http://teleprostir.com/> та інші. 2. Проаналізуйте інформаційний контент українського інформаційного простору, зазначивши як називаються випуски новин на вітчизняних каналах, як часто вони виходять в ефір (час трансляції), хто є ведучими новинних випусків, чи прослідковуються відмінності у викладі інформації, інші особливості. 3. Оберіть один ТК, проаналізуйте його наповнення: наявність монологічних, діалогічних ТВ-програм. 117

Тема 3. Вітчизняні телевізійні канали та журналістські професії на ТВ

Лабораторне заняття № 8

Попередньо виконайте такі завдання: 1. Повторіть лекційний матеріал щодо початку інформаційного мовлення на українських ТК (а також про перші новинні випуски на ЦТ СРСР. З'ясуйте у чому полягали проблеми українських студій щодо виробництва і трансляції таких програм. 2. Письмово підготуйте короткий конспект до кожного питання плану заняття за списком рекомендованої літератури. Особлива увага має бути приділена запропонованим електронним ресурсам. 3. Укладіть перелік українських ТК та електронні адреси їх офіційних сайтів. 4. Перегляньте та проаналізуйте «Інформаційні випуски на ТВ» – <http://ukrbukva.net/18909-Informacionnye-vypuski-na-televidenii.html> та прочитайте: К. Чорна «Інфотеймент та закономірності жанрово-творчих процесів в Україні» – http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/

Z211ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=f
ullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21CO
LORTERMS=1&S21STR=%D0%A7%D0%BE%D1%80%D0%BD %D0%B0%20%D0%9A\$. На занятті: 1. Оберіть один із ТК (загальнонаціональний, регіональний) та опишіть (вивчивши матеріал) історію його становлення. Презентуйте свою роботу на занятті. 2. На основі переглянутих записів новин (запропонованих викладачем) зафіксуйте мовні аспекти роботи ведучих у студії, закадрового озвучування новинного продукту, залучених синхронів, коментарів чи думок експертів. 3. Візьміть

участь в обговоренні мовної ситуації у телеефірах на ТК. 4. Опрацюйте статтю: М. Гриценка «Регіональні та місцеві телекомпанії України на сучасному етапі» – <http://journalib.univ.kiev.ua/> та занотуйте основні міркування науковця.

Лабораторне заняття № 9

Попередньо виконайте такі завдання: 1. Перегляньте відеоматеріали щодо сучасної телетворчості на сторінках «Телекритики». Ознайомтеся, зокрема, із публікаціями Оксани Соколової «О «Фактах недели» и современном информационном телевидении в Украине. Части 1-4» – http://video.telekritika.ua/show/masterclass/369-oksana_sokolova_o_faktah_nedeli_i_sovremennom_informatsionnom_televevanii_v_ukraine_chast_1 та занотуйте цитати відомої ведучої підсумкової аналітичної програми, які Вас зацікавили або збентежили. 2. Оберіть ведучого (чи іншого творчого працівника телеефіру) будь якого ТК та здійсніть опис його професійної діяльності. Зверніть увагу, що можна зробити відео- або медіапрезентацію цієї особи. 118 4. Поміркуйте над тим, що є «авторською програмою»? Чи завжди її ведучий є автором продукту? Підберіть тлумачення цієї дефініції із різних лінгвістичних праць, що присвячені мас-медіа. Не забувайте правильно «паспортизувати» джерело. 5. Складіть перелік авторських програм на вітчизняних ТК (при цьому обов'язково зафіксуйте назву програми, її хронометраж, ТК, час виходу в ефір, наявність ведучого, стиль програми тощо).

На занятті: 1. На основі «Національного класифікатора професій» ДК 003:2010, затверджено наказом Держспоживстандарту від 28 липня 2010р. № 327, укладіть перелік професійних обов'язків таких творчих працівників на ТБ: редактор (головний, випусковий, музичний, програм тощо); репортер, кореспондент та журналіст; відеооператор (головний, студійний, виїзний); інтерв'юер, ведучий (новинарних, аналітичних, авторських, художньо-публіцистичних, розважальних та ін. програм); 2. Користуючись довідковою літературою з власної бібліотеки навчальної лабораторії тележурналістики зафіксуйте вимоги до професії шоумена, режисера (режисера монтажу, інженер монтажу), сценариста, звукорежисера, дизайнера та ін. 3. Презентуйте у навчальному класі укладений перелік авторських програм на вітчизняних ТК. 4. Перегляньте у студії та здійсніть аналіз архівного відео (авторський матеріал на вибір).

Тема 4. Спілкування із носіями інформації

Лабораторне заняття № 10

Попередньо виконайте такі завдання: 1. Оскільки теоретичні питання теми виносяться на самостійне вивчення, опрацюйте запропоновану літературу та доповніть свій конспект лекцій щодо діалогічних різновидів телевізійного продукту. 2. Перегляньте кілька інтерв'ю (на власний розсуд) на регіональному та загальнонаціональному каналі. Особливу увагу зверніть на авторські телепроекти. 3. Складіть таблицю із характеристиками інтерв'ю як жанру і методу ТБ. 4. Перегляньте програми і зафіксуйте 5 прикладів використання інтерв'ю (або синхронів) у ТБ-матеріалах різних жанрів. 5. Проаналізуйте 2 різних за цільовим призначенням інтерв'ю, визначте їх видові риси та стилістику проведення. Бажано, щоб до аналізу була залучена програма-інтерв'ю на будь-якому ТК України. Зазначте у чому полягає роль ведучого при проведенні різних видів інтерв'ю. 6. Авторська програма на телебаченні. Поміркуйте: позитивні й негативні сторони таких передач в ефірі.

На занятті: 119 1. Поміркуйте над твердженням: «Професійним ведучим може стати не обов'язково випускник відповідного факультету». Підтвердіть свої думки прикладами письмово у зошиті. 2. Оберіть одного ведучого із провідного ТК України та проаналізуйте його професійні якості (стиль, зовнішність, манера, мова тощо). 3. Продемонструйте одногрупникам опис обраної медійної персони. 4. Презентуйте свій аналіз ТБ-програм одногрупникам. 5. Візьміть участь в обговоренні авторських програм на ТБ.

Лабораторне заняття № 11

Попередньо виконайте такі завдання: 1. Практикум у студії: поміркуйте заздалегідь та оберіть особу для проведення із нею інтерв'ю у навчальній лабораторії тележурналістики. 2. Складіть перелік запитань та визначте кут подачі інформації після запису інтерв'ю у студії. 3. Чітко визначіть вид Вашого інтерв'ю та розробіть відповідну його стилістику. Врахуйте всі чинники, у тому числі й поведінку ведучого, атрибутику чи інтер'єр студії при проведенні й записі інтерв'ю. На занятті: 1. Проведіть інтерв'ю зі своїм запрошеним гостем (чи одногрупником) у телевізійній студії. 2. Здійсніть письмовий самоаналіз своєї роботи: що вдалося (як було заплановано), що «вийшло з під контроль» під час

інтерв'ю й як його можна було уникнути, загальні враження від журналістської роботи як інтерв'юера й т.д. 3. Перегляньте та частково розкадруйте здійснений відеозапис проведеного інтерв'ю, продумайте концепцію монтажу матеріалу. До модуля 2. «Телевізійне виробництво» Тема 1. Робота журналіста у ході (на різних етапах) підготовки телематеріалу

Лабораторне заняття № 12

Попередньо виконайте такі завдання: 1. Письмово підготуйте короткий конспект до кожного питання плану заняття за списком рекомендованої літератури. 2. Ознайомтеся та занотуйте основні моменти публікації М. Недопитанський «Технологія теленовин» – <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1459>; Д. Теленков «Особливості телевізійної верстки» – <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2349>; В. Федорів «Випуски теленовин: головні інструменти верстки» – <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=125943>; С. Дацюк «Современное новостное производство. Аналитический доклад» – www.xyz.org.ua.

На занятті: 120 1. Розподіліться у групи по 3 особи. Підготуйте (продумайте компоненти) телесценарій із відповідного інформаційного приводу. 2. Напишіть сценарій поточної події (на вибір), враховуючи усі вимоги до журналістського матеріалу такого плану допоможе запропонована «класична» форма (перелік необхідних складових елементів): 1. Номер епізоду, сцени, кадру. 2. Метраж (чи хронометраж) того чи іншого кадру. 3. Об'єкт (місце зйомок). 4. Масштаб і зміст зображення. 5. Характер руху камер, художні прийоми, ефекти, монтажні переходи. 6. Репліки «дійових осіб», закадровий текст, систему музичного і шумового оформлення. 7. Необхідна операторська і звукова техніка й реквізити. 8. Примітки, вказівки і рекомендації виконавцям, телеоператорам та іншим членам знімальної групи. 3. Здійсніть зйомку обраного самостійно заходу чи події, обробіть відеоматеріал. 4. Здійсніть розкадровку відео та підготуйте й начитайте у студії закадровий текст. 5. Опрацюйте та візьміть участь у обговоренні публікації «Сценарій у сучасному екранному мистецтві» – <http://vseslova.com.ua/word/%D0%A2%0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%B1%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-105879u> – зверніть увагу на нюанси.

Лабораторне заняття № 13

Попередньо виконайте такі завдання: 4. Простудіюйте та занотуйте головні кроки щодо монтажу відео й аудіо на комп'ютері із списку рекомендованої літератури (зокрема Електронних джерел) та випішіть ключові моменти теми із списку основної літератури: – власне продакшн телевізійних матеріалів. – особливості впровадження ідей у ТБ-продукт. – головні виробничі етапи створення аудіовізуального матеріалу. – особливості роботи над матеріалом для прямих ефірів та програм у записі. 2. Підготуйтеся до командної роботи під час власне виробництва ТБпродукту.

На занятті: 1. Перегляньте, попередньо підготовлений запис ранкового ефіру на вітчизняному ТК та здійсніть його аналіз за певною схемою, яка пропонується у публікації А. Стащенко «Інформаційне насичення ранкового телефіру» – <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2188>. 2. Запишіться для виконання завдань підготовчого етапу продакшну (у день самостійної роботи) у лабораторії та здійсніть всі необхідні заходи для власне продакшну свого телематеріалу. 3. Продумайте компоненти прямоефірного включення до вашого матеріалу та реалізуйте його під час демонстрації виконаного практичного завдання у групах. 4. Підготуйте схему розміщення (дизайн) декорацій для ефіру, студійного оформлення. 121 5. Здійсніть завершальний етап власне продакшн (монтаж) свого ТБпродукту за покроковою інструкцією (див. додатки).

Лабораторне заняття № 14

Попередньо виконайте такі завдання: 1. Запишіть свої враження після опрацювання таких матеріалів: М. Рабигер «Режисура документального кино и «постпродакшн»» – http://www.lib.mn/blog/majkl_rabiger/; Д. Теленков «Особливості телевізійної верстки» – <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2349>; В. Федорів «Випуски теленовин: головні інструменти верстки» – <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1259>. 2. Щодо прямоефірних програм: підберіть із різних лінгвістичних джерел (2005-2014рр.) на кшталт Мащенко І. Енциклопедія електронних мас-медіа: Т. 2: Термінологічний словник основних понять і виразів: телебачення, радіомовлення, відео, аудіо..., Журналістика: словник-довідник / За ред. І.Л. Михайлина. – К.: Академвидав, 2013; Словник журналіста... / Під ред. Ю. Бідзілі. – У.: Вид-во «Закарпаття», 2007; Гетьманець М. Сучасний словник літератури і журналістики / М.Ф. Гетьманець, І.Л. Михайлин. – Х.:

Прапор, 2009 та запишіть у зошит тлумачення понять «прямий ефір на ТБ», «прямоефірна ТБ-передача». Не забудьте зазначити використане джерело. 3. «Розбийте» на виробничі етапи кожен дію по створенню свого ТБпродукту та «передбачте», що «вийде» за сценарієм, а чого варто уникнути під час роботи). 4. Поміркуйте над питаннями: Яку роль «зіграв» монтаж у підготовці Вашого аудіовізуального матеріалу? та Який постпродакшн Ви вбачаєте для свого матеріалу? На занятті: 1. Візьміть участь в обговоренні самостійно підготовлених матеріалів, їх позитивних і не зовсім вдалих моментів. 2. Проаналізуйте «внесок» кожного члена команди й свій також щодо розробки й власне продакшна ТБ-продукту. Дайте аргументовану оцінку. 3. Візьміть участь у організації й здійсненні трансляції свого матеріалу локальною телемережею. 4. Здійсніть опис «покрокової» інструкції щодо організації показу відеопродукту та технологію використання технічних засобів для цього.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ І ВПРАВИ до модуля 2. Виробництво новин на телебаченні

Лабораторне заняття № 15

Попередньо виконайте такі завдання: 1. Занотуйте окремо у зошити сучасні жанрові ознаки інформаційного телепродукту за класичними характеристиками. 2. Поміркуйте над питанням: Які методи викладу телевізійних новин у ефірі українських ТК переважають? 3. Дослідіть структуру інформаційної служби (редакції) телевізійних новин будь-якого ТК. 122 На занятті: 1. Пригадайте та наведіть по декілька прикладів на кожний телевізійний жанр із українського телевізійного простору. 2. На основі записаних випусків новин з двох українських загальнонаціональних каналів та одного регіонального за один день – проаналізуйте письмово особливості контенту з урахуванням жанрових характеристик. 3. Письмово: підготуйте схему інформаційної редакції (відділу новинних програм) та охарактеризуйте функціональні обов'язки її співробітників.

Лабораторне заняття № 16

Попередньо виконайте такі завдання: 1. Письмово: підготуйте конспект основних положень із списку рекомендованої літератури. 2. Повторіть теоретичний матеріал щодо технології інформаційного телевиробництва. 3. Перегляньте телевізійні сюжети будь-якого ТК, зробіть нотатки (назва, хронометраж, автори, методи подачі матеріалу, структура тощо). 4. Зафіксуйте репортажі на запорізьких ТК. Опишіть їх. 5. З'ясуйте особи телереporterів на провідних українських ТК.

На занятті: 1. Перегляньте та проаналізуйте репортаж, попередньо записаний (чи із офіційних сайтів ТК) на предмет наявності у ньому «класичних» складників. 2. Здійсніть опис структурних елементів запропонованого до перегляду викладачем телесюжету. 3. Поділіться на групи по дві особи та «пропишіть» структуру репортажу. 4. Відзняміть на відеокамеру репортаж (принаймні зафіксуйте обіграний стенд-ап). 4. Змонтуйте свій матеріал репортажного спрямування на комп'ютерах навчальних класів лабораторії тележурналістики, користуючись покроковою інструкцією (див. додатки).

Лабораторне заняття № 17

Попередньо виконайте такі завдання: 1. Письмово: підготуйте конспект основних положень із списку літератури. 2. Повторіть теоретичний матеріал щодо технології підготовки коментаря та огляду на ТБ. 3. Перегляньте новини будь-якого ТК, знайдіть в них коментар та проаналізуйте його (назва випуску, хронометраж, тема та автор, місце у програмі, ознаки жанру тощо). 4. Зафіксуйте телеогляди на українських ТК. Здійсніть їх аналіз (автор, тема, хронометраж, кут подачі, залучення мультимедійної інформації тощо) 5. З'ясуйте особи оглядачів на провідних українських ТК. 123 На занятті: 1. Перегляньте та проаналізуйте огляд, попередньо записаний (чи із офіційних сайтів ТК) на предмет наявності у ньому класичних складників. 2. Здійсніть опис структурних елементів запропонованого до перегляду викладачем ТБ-коментаря. 3. Підготуйте сценарій, зафіксувавши усі складники переглянутого огляду. 4. Напишіть текст коментаря для ТБ на одну із тем, що є цікавою для молодіжної аудиторії. Презентуйте його на занятті. 5. Візьміть участь в обговоренні питання щодо особливостей зйомки коментарів свідків чи учасників подій, експертів, фахівців з певного питання.

Тема 3. Виробництво аналітичних та художньо-публіцистичних телепрограм

Лабораторне заняття № 18

Попередньо виконайте такі завдання: 1. Підготуйте конспект основних положень із списку літератури. 2. Запишіть на електронний носій по одній аналітичній та художньо-публіцистичній телепрограмі з будь-якого українського ТК (тематика вільна). 3. Складіть перелік програм такого типу у ефірі ТК України. 4.

Підберіть із лінгвістичних джерел п'ять визначень «молодіжні телепрограми» («програми на молодіжну тематику» й под.). Осмисліть їх. 5. Докладно опрацюйте матеріал про першу молодіжну телепрограму (канал) «Гарт» (див. додатки). 6. Поміркуйте: Яку із програм сучасного телевізійного контенту Ви можете назвати як альтернативу «Гарту»? На занятті: 1. Перегляньте та проаналізуйте репортаж, попередньо записаний (чи із офіційних сайтів ТК) на предмет наявності його класичних складників. 2. Здійсніть опис структурних елементів запропонованого до перегляду викладачем телевізійного інтерв'ю (тема, питання, робота ведучого в кадрі, особливості зйомки, залучення попередньовідзнятих і змонтованих відеоматеріалів, рівень розкриття теми інтерв'ю, стиль його проведення, інші особливості). 3. Поділіться на групи по дві особи та «пропишіть» питання для інтерв'ю, здійсніть запис своєї роботи у телестудії лабораторії на відеокамеру. 4. Змонтуйте свій матеріал комп'ютерах навчальних класів лабораторії тележурналістики, користуючись Покроковою інструкцією (див. додатки).

Лабораторне заняття № 19

Попередньо виконайте такі завдання: 1. Перегляньте рубрику «Продакшн» на офіційних сайтах українських ТК. Зробіть нотатки щодо їх власного виробництва ТБ-продукту. 2. Вивчіть стан вітчизняного виробництва за публікаціями «Телекритики». При цьому зазначте автора, назву матеріалу та випишіть кілька цитат. 124 3. Перегляньте одну прямоефірну передачу (не шоу) та обміркуйте її підготовку й проведення в ефірі. Повторіть головні засади використання прямого ефіру на ТБ. 4. Запишіть на електронний носій ранковий ефір на будь-якому ТК та одне шоу (будь-якого рінвиду). Поміркуйте над його підготовкою й специфікою проведення (трансляції).

На занятті: 1. Презентуйте аналіз записаних на електронний носій ранкової програми та шоу. Проілюструйте головні позиції аналізу, думок фрагментами записів. 2. Візьміть участь в обговоренні теми «Перспективи українського продакшну». 3. Здійсніть монтаж попередньовідзнятого відео фахівцями лабораторії (за сценарієм та написаним й начитаним задровим текстом).

Тема 4. Нові медіастандарти у виробництві екранної продукції

Лабораторне заняття № 20

Попередньо виконайте такі завдання: 1. Опрацюйте такі електронні джерела: Н. Симоніна «Новітні жанри української тележурналістики: розвиток інфотейменту» – http://www.journ.univ.kiev.ua/trk/publikacii/symonina_publ.php та «Далі буде ще цікавіше – нас чекає золота ера телебачення!» – http://www.cnbc.com/id/47285315/Predictions_The_Future_of_TV. 2. Поміркуйте над темою: «Сучасний стан та перспективи розвитку нових форм подання інформації на вітчизняних ТК». 3. Письмово підготуйте визначення професійних стандартів у журналістиці, чим вони різняться від світових медіастандартів. 4. Підготуйте тлумачення із різних джерел таких дефініцій: «новітні медіа», «мультимедійний світ», «конвергентна редакція», «телевізійний контент», «інтерактивне мовлення», «відеопідкасти», «закордонні стандарти телевиробництва», «українські стандарти телевиробництва». На занятті: 1. Презентуйте підібрані тлумачення із різних джерел таких дефініцій: «новітні медіа», «мультимедійний світ», «конвергентна редакція», «телевізійний контент», «інтерактивне мовлення», «відеопідкасти». 2. Візьміть участь в обговоренні теми: «Сучасний стан та перспективи розвитку нових форм подання інформації на вітчизняних ТК». 3. Презентуйте підбірку визначень професійних стандартів у журналістиці, поясніть чим вони різняться від світових медіастандартів. 4. Опишіть головні принципи конвергованої журналістики та як вони впливають на телевізійне виробництво.

Лабораторне заняття № 21

Попередньо виконайте такі завдання: 125 1. Перегляньте новини на одному із Інтернет-ТБ та в будь-якій з соціальних мереж (чи відеопідкаст інтернет-видання за власним вибором, наприклад: «Українська правда»). 2. Підберіть тлумачення понять «аудіовізуальний продукт», «звукове оформлення телевізійної програми», «дизайн телевізійної студії», «інфографіка», «інтер'єр» із різних довідкових джерел (зафіксуйте їх). 3. Проаналізуйте відеорозділи найпопулярніших українських інтернеттелеканалів чи офіційних сайтів українських ТК (на предмет: способи поширення продукції ефірними ТК в Інтернеті; онлайнві трансляції ефірних ТК; використання Інтернет-ресурсів ефірними ТК; стандарти Інтернет-ТБ). 4. Ознайомтеся із матеріалами: К. Каплюк «Телевізійний формат не поспішає переходити в інтернет» – <http://www.pravda.com.ua/inozmi/deutschewelle/2012/03/9/6960314/>; «Перспективи інтерактивного Інтернет телевидення» – <http://www.bagnet.org/news/cus-tomer/27973>.

На занятті: 1. Підготуйтеся та візьміть участь у обговоренні трактувань понять «формат», «телевізійний формат» за матеріалами онлайн-ресурсу «Телекритика» (<http://www.telekritika.ua>). 2. Дайте аргументовану відповідь щодо спільного й відмінного у закордонних та українських стандартах ТБ-виробництва (на основі опрацьованих матеріалів). 3. Здійсніть опис (попередньо обраних ТК) на предмет інтер'єру, дизайну студії, використання інфографіки, бігунків, інтерактивних екранів під час новинного ефірного мовлення. 4. Проаналізуйте інтернет-аудіторію України за електронним джерелом: <http://www.inau.org.ua/252.3286.0.0.1.0.phtml>. 5. Візьміть участь в обговоренні теми: «ТБ чи Інтернет-ТБ, хто перспективніший й конкурентноспроможніший на сьогодні?».